

Βοηθητικό σχεδιάγραμμα

Κεφάλαιο 6: Τα πολιτεύματα στην αρχαϊκή Ελλάδα

Βασιλιάς

- Είχε μεγάλη δύναμη. Τον βοηθούσαν μερικοί ηλικιωμένοι.
- Καλούσε τον λαό σε συγκέντρωση στην αγορά.

Αριστοκρατικό πολίτευμα

- Είχαν πολλά κτήματα.
- Παραμέρισαν τον βασιλιά.

Ολιγαρχικό πολίτευμα

- Οι πλούσιοι πήραν την εξουσία από τους ευγενείς.
- Αυτοί που κυβερνούσαν ήταν λίγοι. Ο λαός είχε παράπονα και γίνονταν ταραχές.

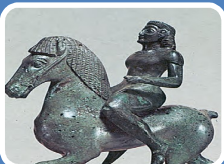
Τυραννικό πολίτευμα

- Οι τύραννοι κατάφεραν να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του λαού και πήραν την εξουσία με τη βοήθειά του.
- Οι τύραννοι δεν έδιναν λόγο σε κανέναν για ό,τι έκαναν.

Δημοκρατικό πολίτευμα

- Ο λαός έκανε επαναστάσεις κι έδιωξε τους τυράννους.
- Οι άνθρωποι αγωνίζονταν να ζήσουν καλύτερα.
- Στην Αθήνα σιγά σιγά έπαιρνε την εξουσία ο λαός.

Τα πολιτεύματα στην αρχαϊκή Ελλάδα

- Η επιθυμία για καλύτερη ζωή και οι αγώνες των ανθρώπων έφεραν πολλές αλλαγές στο πολίτευμα: βασιλεία, αριστοκρατία, τυραννίδα, δημοκρατία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Τα πολιτεύματα στην αρχαϊκή Ελλάδα

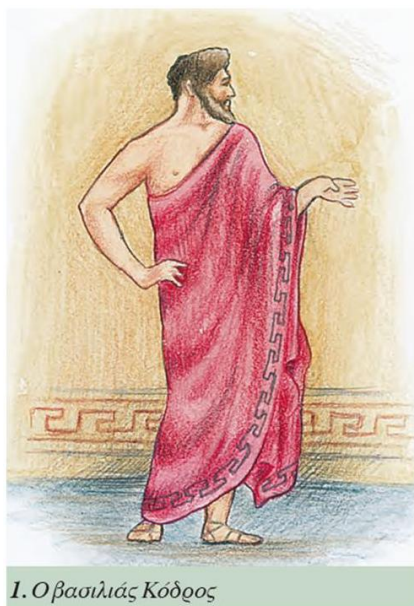

Η επιθυμία για καλύτερη ζωή και οι αγώνες των ανθρώπων έφεραν πολλές αλλαγές στο πολίτευμα: βασιλεία, αριστοκρατία, τυραννίδα, δημοκρατία.

Ο βασιλιάς ήταν ο αρχηγός του κράτους

Τον παλιό καιρό, αρχηγός του κράτους ήταν ο βασιλιάς. Είχε μεγάλη δύναμη και τον σέβονταν όλοι. Καμιά φορά στο έργο του τον βοηθούσαν μερικοί ηλικιωμένοι άνθρωποι, που ξεχώριζαν για τη σοβαρότητά τους και την πείρα τους. Όταν ο βασιλιάς είχε να ανακοινώσει κάτι σπουδαίο, καλούσε τον λαό σε συγκέντρωση. Το μέρος όπου γίνονταν

αυτές οι συγκεντρώσεις ήταν ευρύχωρο και το ονόμασαν αγορά.

1. Ο βασιλιάς Κρόσος

Οι άριστοι είχαν πολλά κτήματα – αριστοκρατικό πολίτευμα

Η ζωή όμως άλλαξε και ο κόσμος συγκεντρωνόταν στις πόλεις. Κάποιοι που είχαν πολλά κτήματα, οι άριστοι, όπως τους έλεγαν, παραμέρισαν τον βασιλιά και πήραν την εξουσία στα χέρια τους. Το πολίτευμα τότε έγινε αριστοκρατικό.

**ΤΟ
πολίτευμα:**
ο τρόπος με
τον οποίο
κυβερνιέται
μια χώρα
(λέμε:
ολιγαρχικό,
δημοκρατικό
πολίτευμα).

2. Δείγμα της
αριστοκρατικής
καταγωγής
ήταν να
έχει κάποιος
άλογο. Στην
εικόνα, χάλκινος
ιππίας από τη
Δωδώνη

Οι πλούσιοι στην εξουσία – ολιγαρχικό πολίτευμα

Η ανάπτυξη του εμπορίου έδωσε την ευκαιρία σε αρκετούς ανθρώπους να πλουτίσουν. Οι πλούσιοι, νιώθοντας πιο ισχυροί, πέτυχαν να πάρουν την εξουσία από τους ευγενείς. Το πολίτευμα ονομάστηκε ολιγαρχικό, γιατί αυτοί που κυβερνούσαν ήταν λίγοι. Πολλές φορές δε συμφωνούσαν μεταξύ τους. Από την άλλη πλευρά ο λαός είχε πολλά παράπονα και συχνά γίνονταν ταραχές.

ο ευγενής:

αυτός που
λόγω της
καταγωγής
του ή της
περιουσίας
του είχε
περισσότερα
δικαιώματα.

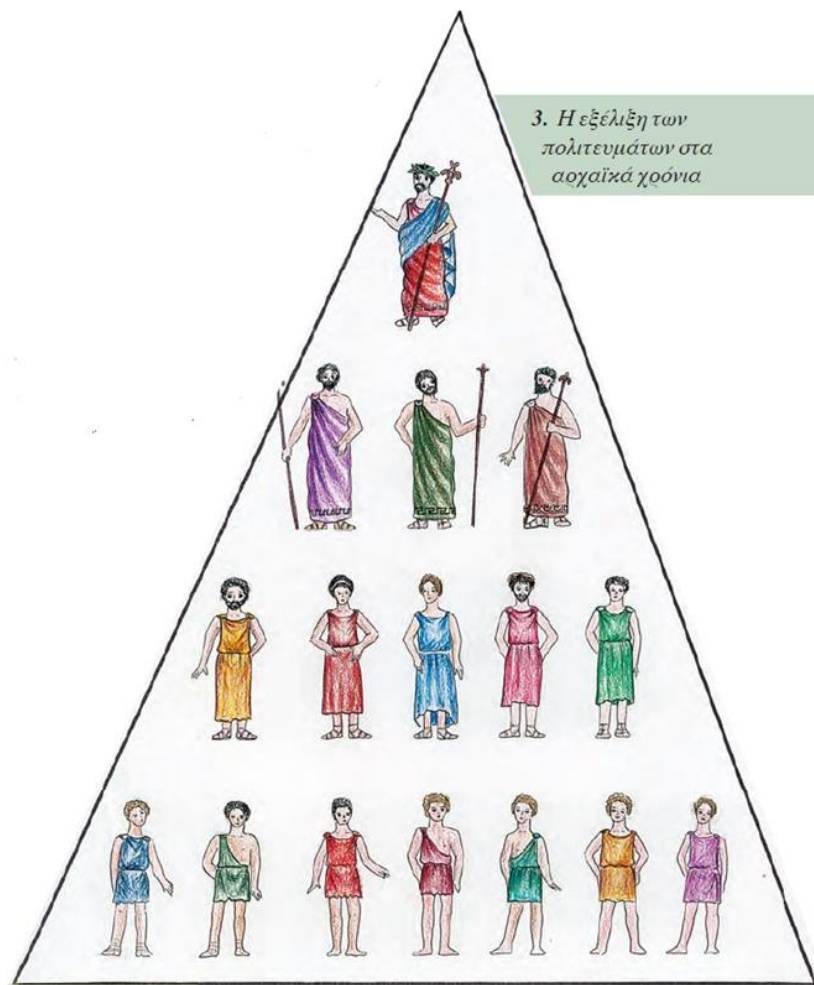
Τυραννικό πολίτευμα

Την άσχημη αυτή κατάσταση σε διάφορες πόλεις εκμεταλλεύτηκαν άνθρωποι που είχαν μεγάλες φιλοδοξίες. Κατάφεραν να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του λαού και με τη βοήθειά του έγιναν τύραννοι. Στο τυραννικό πολίτευμα αυτός που κυβερνούσε δεν έδινε λόγο σε κανέναν για ό,τι έκανε.

ο τύραννος:

αυτός που
παίρνει την
εξουσία με τη
βία και
κυβερνάει
χωρίς να δίνει
λόγο σε
κανέναν
(σήμερα
λέγεται
δικτάτορας).

Τα προβλήματα όμως παρέμεναν. Οι περισσότεροι δεν είχαν χωράφια για να καλλιεργήσουν και είχαν πολλά χρέη. Σε πολλές πόλεις έκαναν επαναστάσεις και έδιωξαν τους τυράννους. Οι αλλαγές συνεχίζονταν και οι άνθρωποι αγωνίζονταν να ζήσουν καλύτερα. Στην Αθήνα σιγά σιγά έπαιρνε την εξουσία ο λαός. Το πολίτευμα γινόταν δημοκρατικό.

παράθεμα 1 **Το καλύτερο πολίτευμα**

Όταν ο λαός έχει την εξουσία στα χέρια του, τότε το πολίτευμα έχει το πιο ωραίο όνομα, λέγεται δημοκρατία. Οι άρχοντες ορίζονται με κλήρο και αυτοί πρέπει να δίνουν λόγο για ό,τι κάνουν και κάθε απόφασή τους πρέπει να την εγκρίνει ο λαός.

Ηρόδοτος, Ιστορία, Γ', 80 (διασκευή)

παράθεμα 2 **Με όποιο δάσκαλο καθίσεις...**

Ο Περίανδρος, ο τύραννος της Κορίνθου, έστειλε έναν απεσταλμένο του στον Θρασύβουλο, τύραννο της Μιλήτου, για να τον ρωτήσει πώς να ελέγχει καλύτερα τους Κορινθίους για να είναι σίγουρος για την εξουσία του. Ο Θρασύβουλος οδήγησε τον άνθρωπο του Περίανδρου έξω από την πόλη, στους αγρούς. Μπήκαν σε ένα χωράφι με ώριμα στάχια, έτοιμα για θερισμό. Καθώς προχωρούσαν ανάμεσα στα σπαρτά, ο τύραννος της Μιλήτου ρωτούσε και ξαναρωτούσε τον ξένο για ποιον λόγο είχε έρθει. Συγχρόνως όμως τσάκιζε όποιο στάχυ ξεχώριζε από τα άλλα. Έτσι κατέστρεψε τα πιο γερά και ψηλά στάχια και ρήμαξε το χωράφι από τη μία άκρη του ως την άλλη χωρίς να βγάλει κουβέντα από το στόμα του. Ο απεσταλμένος τον θεώρησε τρελό και, όταν γύρισε στην Κόρινθο, τα διηγήθηκε όλα στον Περίανδρο. Εκείνος αμέσως κατάλαβε το νόημα που είχε αυτή η κίνηση του Θρασύβουλου. Γι' αυτό από τότε άρχισε να φέρεται με σκληρότητα απέναντι στους συμπολίτες του και σκότωνε όλους εκείνους που ξεχώριζαν και ήταν καλύτεροι από τους άλλους.

Ηρόδοτος, Ιστορία, Ε', 92 ε-ζ (διασκευή)

4. Ερείπια από τον Δίολκο στην αοχαία Κόρινθο. Δίολκος ήταν ο δρόμος πάνω στον οποίο μετέφεραν τα καράβια που έφταναν στα λιμάνια του Κορινθιακού και του Σαρωνικού κόλπου. Η διώρυγα έγινε αργότερα.

1. Με ποια σειρά εμφανίστηκαν τα πολιτεύματα στην αρχαία Ελλάδα;
2. Ποια είναι η βασική διαφορά ανάμεσα στην ολιγαρχία και τη δημοκρατία;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Τα πολιτεύματα στην αρχαϊκή Ελλάδα

1. Στην αρχαϊα Ελλάδα τύραννος ήταν αυτός που κυβερνούσε και δεν έδινε λόγο σε κανέναν για ό,τι έκανε.

Τι εννοούμε σήμερα, όταν χρησιμοποιούμε για κάποιον αυτή τη λέξη;

..... Τύραννος: αυτός που προσπαθεί να επιβάλει
 τη θέλησή του στο οικογενειακό ή στο
 κοινωνικό περιβάλλον του με καταναγκαστικό
 τρόπο.

2. Να συμπληρώσεις τον πίνακα βάζοντας ένα **X** εκεί όπου ταιριάζει:

	Συμμετέχει ο λαός στην εξουσία του κράτους.	Το κράτος διοικούν μερικοί πλούσιοι.	Την εξουσία την έχει ένας.	Ο λαός καταπιέζεται.	Το κράτος διοικούν οι ευγενείς (άριστοι).
Βασιλεία			X		
Αριστοκρατία					X
Ολιγαρχία		X			
Τυραννίδα				X	
Δημοκρατία	X				

3. Η ακροστιχίδα των πολιτευμάτων

Π Α Ο Υ Σ Ι Ο Ι Αυτοί που κυβερνούσαν στο ολιγαρχικό πολίτευμα ήταν οι

Ο Β Α Σ Ι Δ Ι Α Σ Τον παλιό καιρό κυβερνούσε (με άρθρο).

Δ Α Ο Σ Στην Αθήνα σιγά σιγά την εξουσία την έπαιρνε ο

Ι Σ Χ Υ Ρ Ο Ι Όσοι είχαν πλουτίσει με το εμπόριο ένωσαν πιο

Τ Υ Ρ Α Ν Ν Ο Ι Οι δεν έδιναν λόγο σε κανέναν για ό,τι έκαναν.

Ε Υ Γ Ε Ν Ε Ι Σ Με τον καιρό οι έχασαν τη δύναμή τους.

Υ Π Η Ρ Χ Α Ν Παρόλες τις αλλαγές στα πολιτεύματα πάντα προβλήματα.

Μ Ε Ρ Ο Σ Το όπου ο βασιλιάς ανακοίνωνε κάτι σπουδαίο

Α Γ Ο Ρ Α ήταν ευρύχωρο και το ονόμασαν

Τ Α Ρ Α Χ Ε Σ Επειδή ο λαός είχε προβλήματα, συχνά γίνονταν

Α Ρ Ι Σ Τ Ο Ι Παραμέρισαν τον βασιλιά και πήραν την εξουσία.